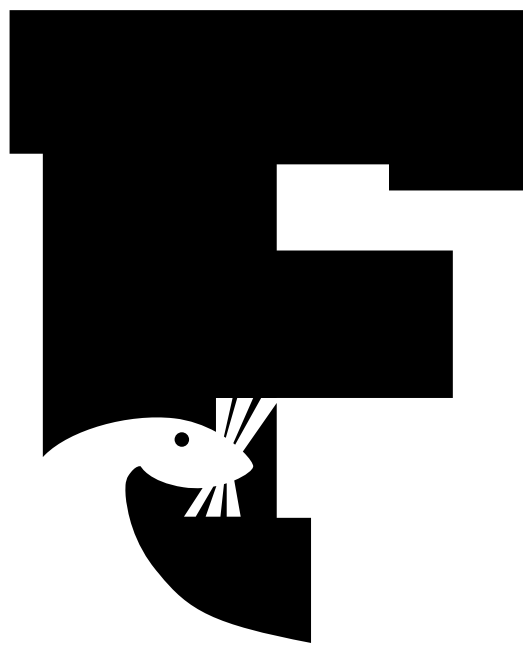

la Fura

L'INFORMATIU DE L'ALT Penedès,
BAIX Penedès I GARRAF

Del 27 de juny al 3 de juliol de 2025
n. 2.177

Agenda

28-J

La reivindicació
de l'Orgull es fa sentir
al Penedès

» PÀG. 28

FIRA D'ARTESANIA

Sant Pere Molanta
recupera, set anys
després, el Firamercat

» PÀG. 29

Vegueria

PREVENCIÓ

Quatre unitats mòbils
recorren el Penedès per
prevenir incendis a l'estiu

» PÀG. 12

Noticiari

ALT Penedès

L'escola El Serral de Lavern salva el mòdul

» PÀG. 13

BAIX Penedès

Calafell vol uniformitzar
totes les terrasses del
passeig marítim

» PÀG. 17

GARRAF

Les millores del bus exprés
entre Vilanova i Barcelona
s'avancen al 30 de juny

» PÀG. 19

farré

Accessibilitat

PUJAESCALES

Tel. 93 817 26 81

© MHC (FONS AMICAL DE MAUTHAUSEN)

Els deportats penedeseencs als camps nazis

També ens podeu trobar a www.lafurapenedes.cat

27 de juny - 3 de juliol de 2025 · Núm. 2.177

Edita LA FURA CONTINGUTS SCCL - NIF F66599226
Consell editorial Roser Ferrer, Meritxell Pérez i Lúcia Recasens
Redacció Ivan Fernández, Roser Ferrer, Marc Guitart i Marta Rius
Llengua Anna Balaguer **Administració** Lúcia Recasens
Disseny i Maquetació Miquel Àngel Cuesta i Anna Balaguer
Gestió comercial Irene Jorba i Meritxell Pérez
Col·laboradors Pep Bosch, Miquel Casellas, Nativitat Castejón, Teresa Costa-Gramunt, Llorenç Guasch, Anna Cuixeres, Oriol Duran, Agnès Esquirol, M. Rosa Ferré, Mercè Foradada, Pere Martí i Bertran, Albert Mercader, Josep Miró, Bienve Moya, Maria Rosa Nogué, Jaume Rafecas, Toni Ribas, Marc Robert, Anna Ruiz Mestres i Xavier Soler.

25.300 EXEMPLARS SETMANALS GRATUÏTS,
SEGONS L'ÚLTIMA ACTA DE CONTROL D'OJD-PGD
DE GENER-2024/DESEMBRE-2024
DISTRIBUCIÓ A 234 FLEQUES DE 43 MUNICIPIS
DE L'ALT PENEDÈS, BAIX PENEDÈS, GARRAF I ANOIA
Albinyana, L'Arboç, Avinyonet del Penedès, Banyeres, Bellvei,
la Bisbal del Penedès, les Cabanyes, Calafell, Canaletes,
Canyelles, Castellet i la Gornal, Castelltí de la Marca, Cunit,
Font-rubí, Gelida, la Granada, la Llacuna, Llorenç del
Penedès, Mediona, Olèrdola, Olesa de Bonesvalls, Pacs del
Penedès, el Pla del Penedès, Pontons, Puigdàlber, Santa Fe
del Penedès, Santa Margarida i els Monjos, Santa Oliva, Sant
Cugat Sesgarrigues, Sant Jaume dels Domenys, Sant Llorenç
d'Hortons, Sant Martí Sarroca, Sant Pere de Ribes, Sant Pere
de Riudebitlles, Sant Quintí de Mediona, Sant Sadurní d'Anoia,
Subirats, Torrelavit, Torrelles de Foix, el Vendrell, Vilafranca
del Penedès, Vilanova i la Geltrú i Vilobí del Penedès.

c. Santa Digna, 9 · 08720 Vilafranca del Penedès
Tel. 93 676 68 46 · www.lafurapenedes.cat
redaccio@lafurapenedes.cat · agenda@lafurapenedes.cat
publicitat@lafurapenedes.cat · comercial@lafurapenedes.cat
administracio@lafurapenedes.cat · bustia@lafurapenedes.cat

MILLOR PUBLICACIÓ
GRATUÏTA EN CATALÀ
DE 2015

DIFUSIÓ CONTROLADA PER:

PUBLICACIÓ ASSOCIADA A:

amb la COL·LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

IMPRÈS A: INDUGRAF OFFSET, SA · DIPÒSIT LEGAL: B-16.850-1982

L'editorial

La memòria és democràcia

Des de fa uns anys Europa viu una onada en la qual l'extrema dreta va guanyant cada vegada més terreny. No és un fet sense precedents, ja que fa menys d'un segle que el continent va viure una tendència similar. La primera meitat del segle XX va estar marcada per l'ascens del feixisme a Itàlia, Alemanya i Espanya, amb règims que van imposar el silenci i la repressió. El nazisme va arribar al poder a Alemanya de manera aparentment democràtica, a través de les urnes. El 1933, després d'un incendi al Reichstag i una campanya de manipulació i intimidació, Hitler va accedir a un poder gairebé absolut. A partir d'aquí, els camps de concentració van començar a rebre els primers deportats. Opositors polítics, jueus, comunistes... i progressivament la màquina de l'horror es va posar en marxa. Una vegada els camps van ser alliberats, va començar un procés per recordar i jutjar tot el que havia passat.

És interessant veure com la capital alemanya ha esdevingut un museu per si mateixa. Berlín és un exemple viu sobre com un país pot assumir la seva responsabilitat històrica. Saben que tenen una obligació de recordar i de mantenir viva la història, d'homenatjar les víctimes que aquest perí-

Berlín és un exemple sobre com un país pot assumir la seva responsabilitat històrica

ode d'horror es va cobrar i commemorar els supervivents que van poder sortir del malson. Per aquest motiu, a Alemanya, l'apologia del nazisme està penalitzada. Els grups neonazis no es mostren massa en públic, ja que el preu a pagar després és massa alt.

A casa nostra, la memòria històrica és encara una assignatura pendent. La dictadura franquista va deixar un rastre que sovint ha estat blanquejat. Encara avui, podem veure símbols del règim sense

cap mena de penalització, i no són pocs els qui es mostren nostàlgics del passat dictatorial. De fet, segons un estudi de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, el percentatge de nois joves que prefereixen una dictadura per davant de la democràcia és 20 punts superior al d'altres franges d'edat. A més, un 16% dels menors de 25 anys afirma que preferiria viure sota un règim autoritari. Un fet que es relaciona directament amb l'ús de les xarxes socials. La via per on els joves reben cada vegada més informació parcial sobre aquest període històric, sovint a través dels canals gestionats per l'extrema dreta, que són aquells qui no volen recordar. Davant aquest escenari, s'ha de promoure que les noves generacions puguin reinterpretar el passat amb eines democràtiques per construir una història plural.

Semàfor

DESIGUALTAT SOCIAL

Unes 6.000 persones estan en situació de vulnerabilitat a l'Alt Penedès i Garraf, segons Càritas

PLA ESPIGÓ

Activen un operatiu especial per contenir els delictes més freqüents a Vilanova

VACANCES PER A TU

El Vendrell promou vacances gratuïtes per a majors de 65 anys

La vinyeta

Rosa Codina

Mira que fa dies que els del Firart ens estan mostrant la quantitat d'artistes boníssims que tenim al Penedès, eh?

Però després mires el cartell de la trobada gegantera de la vigília de Corpus i... qui l'ha fet? La INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL!

Tot plegat m'encén més que aquesta calor!

Els coures per mantenir els teus cultius sans i protegits

Apte per a vinya i olivera
Autoritzat per 5 aplicacions per campanya

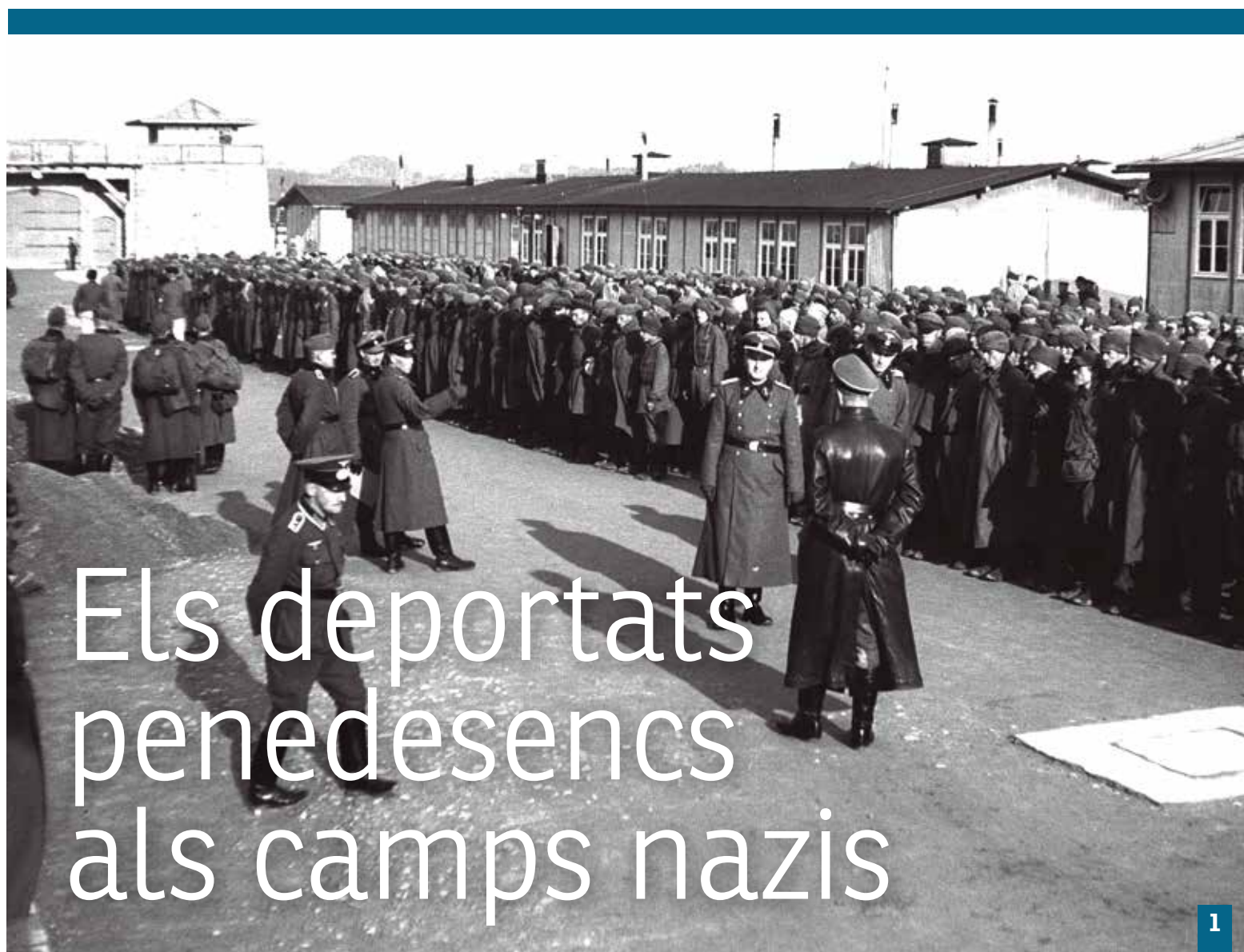
Av.Barcelona 13-15 Pol.Ind,Sant Pere Molanta 08799 Olèrdola 938923161

 [agrinova_agroalsina](https://www.instagram.com/agrinova_agroalsina)

T

Tema de la Setmana

Text de
Ramon Arnabat,
Berta Llorens, Maria Peña,
Àngels Parés,
M. Teresa Sadurní

Els deportats penedesencs als camps nazis

1

✕ © MHC (FONS AMICAL DE MAUTHAUSEN)

La recerca realitzada amb la col·laboració de l'Amical de Mauthausen i de l'Associació Buchenwald ha permès localitzar cent vint-i-cinc persones penedesenques de naixement i/o de residència que van ser deportades als camps de concentració i d'extermini nazi: 124 homes i una dona, Coloma Seró Costa. D'aquestes persones, només trenta, un 24%, van sobreviure a l'horror dels camps nazis. La resta, noranta-cinc, un 76%, hi moriren.

En el llibre de Ramon Arnabat, Berta Llorens, Maria Peña, Àngels Parés i M. Teresa Sadurní, *Del Penedès als camps d'extermini nazis. Deportats de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Baix Penedès i el Garraf*, editat per l'Institut d'Estudis Penedesencs, trobareu les biografies de tots els deportats penedesencs i el recorregut que van fer des dels seus pobles a l'exili i a la deportació. En aquest llibre s'han volgut recuperar les trajectòries individuals i col·lectives de les persones deportades, no sols com a víctimes sinó, sobretot, com a persones arrelades en molts dels municipis del Penedès.

Dos de cada tres deportats penedesencs van morir als camps nazis l'any 1941

De refugiats a deportats

El cop d'estat contra el govern legítim de la República de juliol de 1936 trasbalsà la vida dels penedesencs i penedesenques, igual que la dels catalans i catalanes i espanyols i espanyoles. De cop, la primavera republicana s'aturà donant pas a la tardor de la guerra civil i al llarg hivern franquista. Les vides individuals i els projectes col·lectius quedaren esberlats primer per la guerra i després pel règim franquista, de manera que molts penedesencs, es calcula que uns quatre mil, travessaren la frontera entre finals de gener i començaments de febrer de 1939 i foren tancats als camps de refugiats o de concentració francesos, entre fil·lerades i el mar. Alguns tornaren a Espanya i foren empresonats, però la majoria restà al país veí i molts hi moriren a causa de malalties i desnutrició.

Quan França va necessitar mà d'obra barata se'ls va oferir la possibilitat de sortir-ne i anar a treballar a les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE) per construir la línia Ma-

BOMBES SUBMERGIBLES: INSTAL·LACIÓ, VENDA I SERVEI TÈCNIC POSTVENDA

Des de 1965

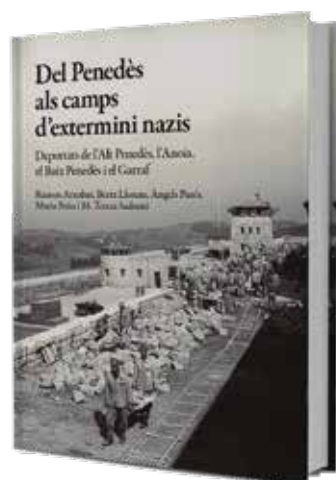
**ESPECIALISTES EN BOMBES
 PER A POUS**

EL MORELL - Av. Tarragona, 11 - Tel 977 840 801

somm
 consultors

Passeig Camp dels Rolls, 9, 1a planta Despatx 10 · (Costat RENFE)
 08720 Vilafranca del Penedès Tel. (+34) 93 890 20 47 · mrribas@somm.cat

Tema de la Setmana

ginot per defensar-se d'un atac de l'exèrcit alemany. Milers de refugiats republicans s'hi apuntaren la tardor de 1939 i, quan l'exèrcit alemany va ocupar França l'estiu de 1940, molts d'ells van ser capturats per la Gestapo, altres passaren a la resistència i alguns pogueren escapolir-se dels alemanys i del govern col·laboracionista de Vichy. Bona part dels empresonats per la Gestapo acabaren sent deportats als camps nazis. Primer van ser internats en els *frontsatalg* francesos, principalment en el 122 de Chaumont, 140 de Belfort, 142 de Besançon, 180 d'Amboise, 184 d'Angulema i VD-210 d'Estrasburg.

La condició de presoners de guerra dels republicans exiliats va acabar el 25 de setembre de 1940. Aquest dia, la Gestapo informava el III Reich que els republicans espanyols perdien aquesta condició i passaven a ser *Rotsparienkämpfer* (espanyols rojos) i apàtrides, per tant ja no podien acollir-se al dret de presoners de guerra de la Convenció de Ginebra de 1929. Així mateix, perdien la condició d'espanyols, eren considerats apàtrides i passaven a dependre de la Gestapo i les SS, i així podien ser deportats als camps de concentració. Aquesta ordre comptà amb

Buchenwald ✖ CEDIDA PER ENRIC GARRIGA

Sachsenhausen ✖ CEDIDA PER ENRIC GARRIGA

el vistiplau del ministre d'assumptes exteriors de la dictadura franquista, Ramon Serrano Suñer, i el mutisme del govern de Vichy. De fet, a la pregunta de les autoritats alemanyes a les espanyoles de: què havien de fer amb els espanyols que tenien empresonats a França, Serrano Suñer va respondre que “no hi havia espanyols fora d'Espanya”.

Les paraules de Serrano Suñer equivalien a una sentència de pena de mort per als republicans que estaven empresonats a França. Dels *frontstalags* francesos passaren als stalags polonesos: I-B d'Olsztynec, VIII-C de Zagan i als alemanys: VII-A Moosburg, XI-A d'Altengradow, XI-B Bad Fallingbomel, XII-D Trèves i XIII-A d'Hohenfels. Des dels *stalags* alemanys i polonesos van ser deportats als camps de concentració i extermini nazis, especialment a Mauthausen.

Al llarg de l'any 1943 es produïren noves detencions per part de la Gestapo i l'exèrcit alemany entre exiliats republicans que participaven o col·laboraven amb la Resistència francesa. En aquests casos, van ser empresonats als *stalags* francesos de Compiègne i de Besançon i, posteriorment, van ser deportats a Flossenbürg, Ravensbrück i Mauthausen. Els que no foren deportats als camps van ser mà d'obra barata per a l'organització nazi TODT.

Dels cent vint-i-cinc deportats penedesencs, un 30% ho van ser l'any 1940, dos de cada tres l'any 1941 i els vuit restants: l'any 1943 dos, el 1944 sis, i l'any 1945 un. La majoria dels empresonats i deportats a partir de 1943 formaven part o col·laboraven amb la Resistència francesa.

Els camps de concentració i extermini

Els camps de concentració i d'extermini nazis van ser una xarxa conscientment orquestrada de treball esclau, patiment i mort.

Tema de la Setmana

✖ © MHC (FONS AMICAL DE MAUTHAUSEN)

Complien una triple funció: empresonar indefinidament els enemics reals o presumptes del règim nazi, eliminar els grups de població que consideraven una amenaça i disposar de mà d'obra forçada per a les empreses que consideraven d'interès, en especial la construcció de complexos o comunicacions i armament. El concepte que el treball allibera apareixia en els cartells que presidien o acompanyaven les portes d'entrada dels camps, un veritable escarni cap als presoners.

En entrar als camps, els presoners perdien la seva personalitat. El seu nom era substituït per un número i eren condemnats a treballar fins a l'extenuació, en ínfimes condicions alimentàries, mèdiques i higièniques. A les condicions de treball i càstig, s'afegia el turment dels polls, el martiri de compactar la neu de l'*apellplatz* (la plaça central), durant dues o tres hores, en plena nit.

Les víctimes arribaven en vagonets de tren. Just entrar al camp els homes eren separats de les dones i els nens. Se'ls feia despullar i lliurar totes les seves pertinences. Feta la tria, els que no servien per a treballar se'ls duia despullats a les cambres de gas, que tenien un sistema de regadora per on sortia el monòxid

de carboni o Zyklon B (un àcid cristal·lí que també s'utilitza com a insecticida) que es va començar a experimentar l'any 1941.

El 12 de desembre del mateix any, el mariscal Wilhelm Keitel, comandant suprem de la Wehrmacht, va decretar l'anomenat *Nacht und Nebel* (nit i boira) i el *Me-erschraum* (escuma del mar). Dues expressions simbòliques amb les quals eren classificats aquells deportats que, com les bombolles que es formen sobre el líquid efímerament, havien de diluir-se sense deixar empremta, ser engolits pel no-res, eren com l'escuma del mar o havien de desaparèixer en la nit i en la boira. El 20 de gener de 1942 es va celebrar la conferència de Wannsee (a prop de Berlín), on es reuniren autoritats nazis per reorganitzar la "Solució Final" (*Endlösung*), nom que els nazis van donar al pla que tenien per solucionar el "problema jueu" i que consistia a deportar i exterminar sistemàticament els jueus de totes les àrees ocupades per l'exèrcit nazi o pels seus aliats. Heinrich Himmler, cap de les SS, va ser el principal arquitecte d'aquest genocidi.

125 penedesencs

van ser deportats als camps nazis

Els presoners aptes per treballar ho feien a l'explotació de pedreres i mines, però a mesura que avançava la guerra els treballs forçats es van centrar en la producció armamentista. Els camps van esdevenir xarxes de subcamps en funció de la tipologia de producció que realitzaven.

Tot just quan les tornes de la guerra van començar a canviar, els comandaments nazis van iniciar la deportació de reclosos cap a altres camps més allunyats del front soviètic i van desmantellar els camps: les "marxes de la mort" en les quals molts presoners van morir. Molts dels camps van ser arrasats i no fa gaire anys que s'ha pogut posar llum al que havia succeït i s'havia provat d'amagar.

Pels camps de concentració i extermini nazis van passar uns 18 milions de persones, entre elles més de 10.000 republicans i republicanes procedents de les captures per la invasió alemanya de França, o de les ràtzies contra els resistents de la Gestapo o les forces col·laboracionistes. En total hi van morir dotze milions de persones, de les quals 7.500 eren espanyoles, 1.800 catalanes i 95 penedesencs.

nova ubicació
c. Amàlia Soler, 32
Vilafranca del Penedès

CUINES DAVID
info@cuinesdavid.com
t. 93 819 30 34

Vida, mort i alliberament

Cent catorze deportats penedesencs, un 91%, foren deportats al camp de Mauthausen i els seus comandos. La majoria van entrar-hi entre l'estiu i tardor de 1940 (32%) i l'any 1941 (68%). La immensa majoria dels deportats a Mauthausen moriren al sotscamp de Gusen i altres moriren al castell d'Harteim, a Quarz, o a Steyr. Els altres deu penedesencs deportats ho foren als camps de Dachau (quatre), Buchenwald (quatre), Flossenbürg (dos) i Ravensbrück (una).

Els republicans espanyols deportats foren identificats amb un triangle de color blau d'apàtrida i la S d'*Spanier*. Allà trobaran jueus, presoners de guerra dels Països Baixos, txecoslovacs, polonesos i soviètics, membres de la resistència austríaca, italiana, iugoslava i francesa, i gitanos austríacs.

Seixanta-tres deportats penedesencs, dos de cada tres dels que moriren als camps nazis, ho feren l'any 1941. Vint-i-tres, un de cada quatre, moriren el 1942. I, els nou restants moriren: un l'any 1940, tres el 1943, un el 1944 i quatre el 1945.

La sort dels trenta alliberats penedesencs va ser desigual. Havien conservat la vida, però se'ls obria la incertesa de retornar o no a l'Espanya franquista i patir la més que probable repressió. La majoria van optar per quedar-se a França i començar una nova vida allà. Uns pocs van marxar cap a Llatinoamèrica. Tan sols cinc van tornar a Espanya a la dècada dels quaranta.

La majoria dels supervivents han deixat el seu testimoniatge en conferències, entrevistes, articles i llibres. Serveixen d'exemple els de José Antonio Egea i de Marcel·lí Garriga o el dedicat a l'Eusebi Pérez Martín. Quasi tots s'han implicat en l'associació Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme i han estat fidels al jurament que van fer els alliberats: mai més!

Ravensbrück ✦ CEDIDA PER ENRIC GARRIGA

D'on eren?

Trenta-cinc penedesencs deportats als camps nazis havien nascut i/o residien en catorze municipis de l'Alt Penedès i d'aquests vint-i-set, un 77%, hi perderen la vida. Vint-i-sis havien nascut i/o residien en nou municipis de l'Anoia, dels quals vint-i-un, un 81%, moriren als camps nazis. Vint-i-vuit havien nascut i/o residien en vuit municipis del Baix Penedès i d'aquests en moriren disset, un 61%. I, trenta-sis havien nascut i/o residien en quatre municipis de la comarca del Garraf, dels quals trenta, un 83%, hi perderen la vida i només sis, un 17%, van poder ser alliberats.

Els cent vint-i-cinc deportats penedesencs havien nascut i/o residit en trenta-cinc dels setanta-dos municipis de la vegueria del Penedès, un 49% del total, però on vivien tres de cada quatre habitants. Això ens indica que fou en els municipis més poblats d'on procedien la majoria dels deportats penedesencs: Vilanova

NOVA GAMMA SUV D' OPEL TOTALMENT RENOVADA

DES DE **19.900 €***

Finançant amb Stellantis Finance

8 ANYS
DE GARANTIA
ESPECIAL

JOUNOU

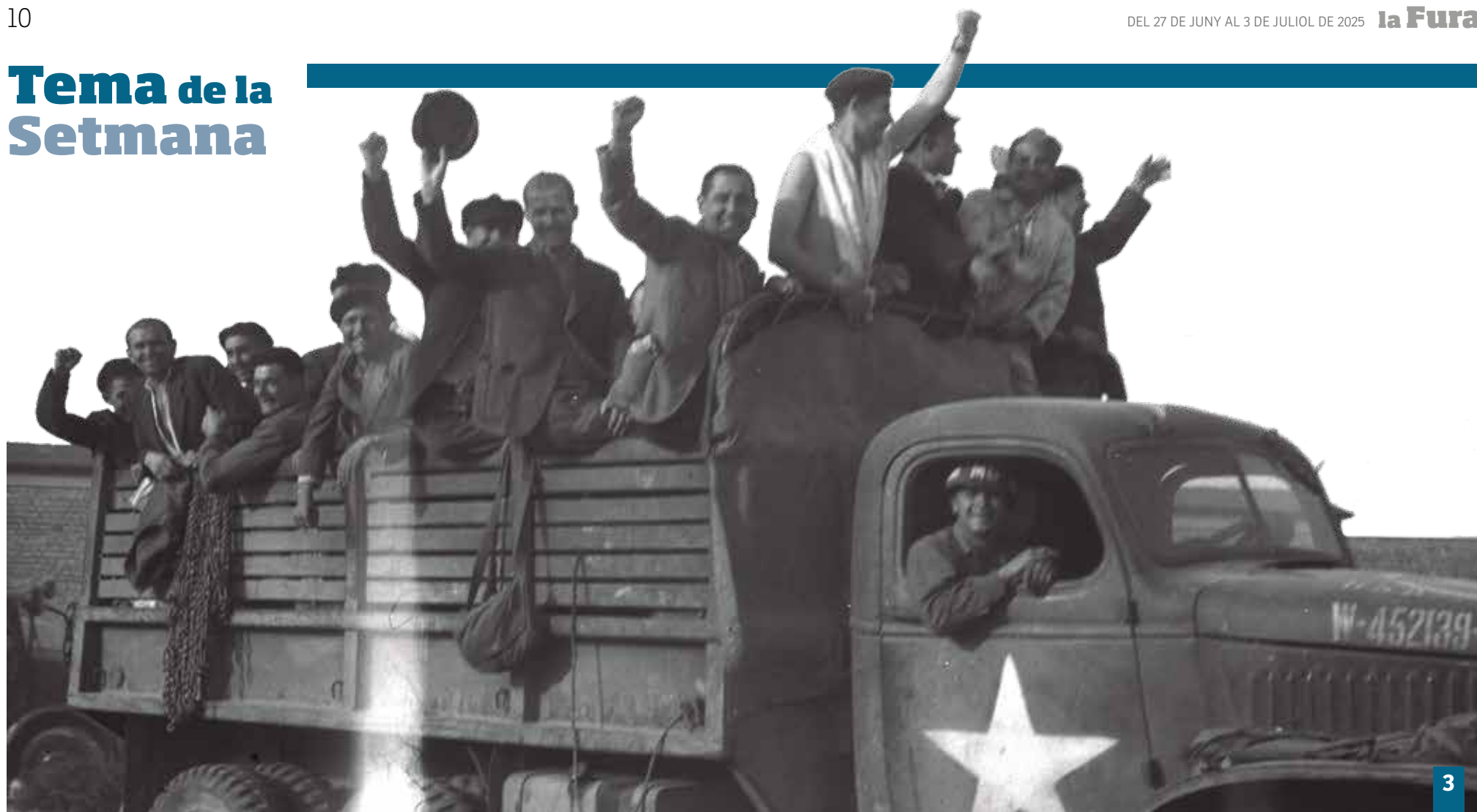
VILAFRANCA DEL Penedès - Av.Tarragona, 139 - Telf.: 938 900 303
ST.PERE DE RIBES/VILANOVA - Rambla del Garraf, 18-26 - Telf.: 938 142 264

Gamma SUV d'Opel: consum combinat (l/100 km o kWh/100 km) / Emissions de CO₂ (g/km). FRONTERA: Tèrmic 5,5-6,3 / 122-143; Híbrid 4,9-5,6/108-127; Elèctric 17,3-20,3/0. MOKKA: Tèrmic 5,2-6,2 / 117-141; Híbrid 4,5-5,5/102-125; Elèctric 14,3-16,7/0. GRANDLAND: Tèrmic 5,5-6,4 / 124-145; Híbrid 4,8-5,6/108-127; Elèctric 15,5-17,2/0.

* Preu finançant a Península i Balears del nou Frontera BASIC EDITION 1.2 T XHT Híbrid eDCT6 S/5 110 cv (81 kW) des de 19.900 € (IVA, transport i Operació Promocional inclosa) per a clients particulars que financin un capital mínim de 5.000 € i una permanència mínima EFC, S.A. No s'hi inclouen les despeses associades al finançament (comissió d'obertura i interessos) que es poden consultar a la web <http://www.opel.es>. Preu al comptat per al client que no finansi: 21.900 €. Oferta vàlida per a comandes fins al 30/06/2025. Pot ser que el model visualitzat no coincideixi amb l'ofertat. El client es pot beneficiar de la concessió de l'ajuda del Pla Moves III sempre que compleixi els requisits establerts per cada comunitat autònoma i de l'existència de fons (condicions a www.idae.es).

** Els 8 anys de garantia Opel: consisteixen en 3 anys de garantia del vehicle nou Opel estàndard del fabricant més, fins a 5 anys de cobertura especial, que s'activa en fer el manteniment del vehicle a la xarxa oficial Opel, segons el nostre programa de servei. És vàlid fins a la propera revisió programada i es prorrogarà fins a un màxim de 8 anys o 160.000 km, el que passi abans. Els 8 anys de garantia Opel estan disponibles en tots els models de passatgers ja siguin tèrmics, elèctrics, híbrids o híbrids endollables, per a comandes realitzades a partir de l'1 de maig de 2025. Aquesta garantia no afecta la garantia legal del teu vehicle. Consulta els termes i les condicions <https://www.opel.es/content/dam/opel/spain/pdf/postventa/Terminos-y-condiciones-8-anos-de-garantia-opel.pdf>.

Tema de la Setmana

✱ © MHC. FONS AMICAL DE MAUTHAUSEN-FRANCESC BOIX CAMPO (AMB EL PERMÍS DE LA FAMÍLIA BOIX)

i la Geltrú: 20, el Vendrell i Igualada: 17, Sitges: 11, Vilafranca del Penedès: 9 i Sant Sadurní d'Anoia: 8. És a dir, vuitanta-dos deportats penedesencs, dos de cada tres, van sortir d'aquestes sis viles i ciutats. En qualsevol cas, el que mostra l'estudi és que la meitat dels municipis penedesencs patiren les esgarripades de les urpes del nazisme, ja que alguns dels seus veïns foren deportats als seus camps de concentració i extermini.

Si valorem la incidència de la deportació en cada comarca en funció dels seus habitants tindríem aquesta escala de més a menys: el Baix Penedès 1,6 deportats per mil habitants, el Garraf 1,3 per mil i l'Alt Penedès i l'Anoia el 0,7 per mil. Els municipis en els quals la deportació tingué més impacte foren: Cubelles amb 4 deportats per cada mil habitants, Santa Fe del Penedès amb 3,5 i el Vendrell amb 3,4. A continuació trobem Masllorenç amb 2,6 per mil, Cabrera d'Anoia amb 2,5, Llorenç del Penedès amb 2,1, Sant Sadurní d'Anoia amb 1,9, Copons i Masquefa amb 1,7, Banyeres del Penedès i la Bisbal del Penedès amb 1,5, i Vallbona d'Anoia i Sitges amb 1,4.

Qui eren?

Si s'analitza la professió d'aquests deportats abans de marxar a l'exili, podem veure una diferència molt clara: mentre que a les comarques de l'Alt i el Baix Penedès, dos de cada tres deportats eren pagesos: rabassaires, parcers i petits propietaris; a les de l'Anoia i del Garraf, dos de cada tres eren treballadors industrials dels sectors del tèxtil, metall, paperer, calçat, ciment i ferrocarril. La resta, a les quatre comarques, eren menestrals (fusters, paletes, pintors, sabaters...), professionals, petits comerciants i d'altres professions. Aquesta diferència es deu a la diversa estructura socioeconòmica de les comarques penedesenques: més industrial a l'Anoia i el Garraf i més agrícola a l'Alt i el Baix Penedès.

Quaranta-cinc deportats havien anat al front durant la Guerra Civil espanyola, alguns de voluntaris i altres com a soldats de lleva, dels quals quatre eren de la del biberó. Bona part dels deportats estaven afiliats a partits i sindicats catalanistes i d'esquerres. Així el gruix dels pagesos ho eren a la Unió de Rabassaires i alguns a la CNT. Mentre que el gruix dels treballadors estaven afiliats, majoritàriament, a la CNT, però també hi havia un nucli important d'afiliats a la UGT. Pel que fa als partits polítics, l'afiliació es repartia entre Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Partits Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM) i Federació Anarquista Ibèrica (FAI). Catorze van ser regidors, tres dels quals van ser alcaldes: Antoni Esteve Torruella de Sant Llorenç d'Hortons entre 1936 i 1938; Josep Casas Borràs de Sant Sadurní d'Anoia entre 1936 i 1937; i Jaume Tous Salvó del Vendrell entre 1936 i 1937.

Pel que fa a l'estat civil dels que en tenim dades referents al final de la guerra: un 57% ja havien format una família amb fills; mentre que un 43%, eren solters.

L'estiu de 1940 l'exèrcit alemany va ocupar França i molts refugiats republicans van ser capturats per la Gestapo

Quant a les edats, un 41% tenia entre dinou i trenta anys, un 29% tenia entre trenta-un i quaranta anys i un 30% tenia més quaranta anys.

Reflexions vuitanta anys després

El 2025 celebrem el 80è aniversari de l'alliberament dels camps nazis i això ha coincidit amb la publicació de diverses enquestes fetes a joves europeus que mostren que gairebé la meitat dels enquestats desconeixen i/o banalitzen el feixisme, la deportació i l'autoritarisme. Ha coincidit, també, amb un creixement de l'extrema dreta i els autoritarismes a escala global i d'actituds que hi van relacionades com la xenofòbia, l'antisemitisme o el racisme. Reforçar la memòria democràtica hauria de ser una estratègia personal, familiar, col·lectiva i institucional de qualsevol societat democràtica.

Potser hem errat en el plantejament del feixisme i els camps d'extermini nazis com un fet excepcional, protagonitzat per persones malaltes. Avui sabem força què va passar, però el que ens hem de preguntar és: per què va passar? Com va ser possible que bona part de la societat alemanya caigués en el parany del feixisme i actués de la manera que ho va fer?

L'extermini nazi no va ser cosa "d'un boig", Hitler, o "d'uns boigs", els dirigents nazis, sinó que gent normal i corrent com nosaltres va col·laborar activament o passivament amb el nazisme i l'extermini. Molts alemanys van creure que el sistema feixista i el seguiment cec d'un líder solucionaria tots els problemes de la gent, especialment els de les classes mitjanes i populars. Però també hem de dir que hi hagué alemanys i alemanyes que lluitaren contra el feixisme, com els joves de la Rosa Blanca.

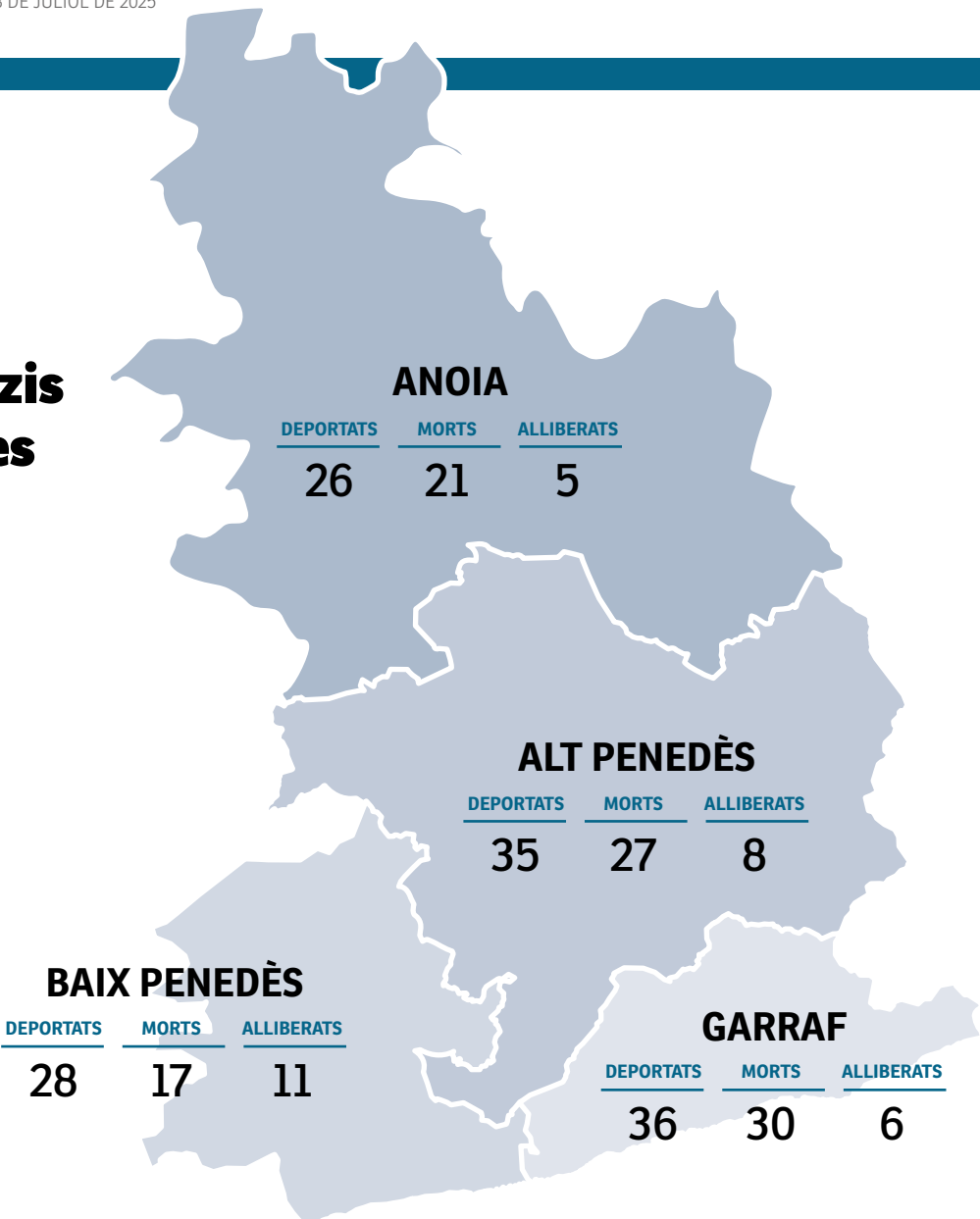
L'extermini nazi es va fer de manera científica i industrial, per aprofitar fins a l'extenuació la mà d'obra esclava dels presos i l'eliminació dels que ja no servien. L'extermini no el van planejar i executar uns ignorants, sinó uns savis! No és fruit de la bogeria, sinó de la raó.

Però l'element principal que va permetre generar consens al voltant del nazisme i que és a la base de l'extermini és considerar-se superior als altres humans. Considerar que els "altres", els que són diferents de nosaltres, no són persones i per tant no tenen drets. Entendre això és clau perquè mai més, MAI MÉS, es repeteixi!

La principal conclusió que hem de treure de tot plegat és que no som, ni podem sentir-nos superiors als altres. Que tots els humans formem part d'un mateix col·lectiu. Que som diversos i ens hem de respectar i ajudar. Que hem de cooperar en lloc de competir. Perquè no torni el feixisme i l'extermini hem de partir d'aquest valor universal i defensar-lo units, junts. Però, malauradament, avui estem veient com, enmig de la indiferència internacional, l'estat d'Israel practica un genocidi contra el poble palestí.

Deportats penedesencs als camps nazis per comarques

TOTAL
DEPORTATS
125
MORTS
95
ALLIBERATS
30

Mauthausen CEDIDA PER ENRIC GARRIGA

- 1 Els presoners de guerra soviètics formats a l'Appellplatz davant les barraques van ser rebuts per membres de les SS. Segons testimonis, l'arribada dels russos va crear molta expectació. Es tracta d'un dels primers combois de presoners d'aquesta nacionalitat que van arribar a Mauthausen després de la invasió de la Unió Soviètica. Fotografies de Fritz Kornatz o Paul Ricken. Octubre de 1941.
- 2 Treballs d'empedrament de l'Appellplatz, on es pot observar la filferada que separava la plaça dels barracons. Quan el 1943 el camp va quedar envoltat per la muralla, aquest filferro electrificat va continuar encerclant un tros de camp interior. 1940-1943.
- 3 Grups de supervivents traslladats amb camions a Linz, on els esperaven els avions que els havien de portar als seus països de destinació.

Foto de portada Presoners treballant en l'aixecament del mur de tancament.

El compromís dels Viticultors, la nostra força!

- ALBINYANA
- BARBERÀ DE LA CONCA
- LA GRANADA
- LA NOU DE GAIÀ
- L'ARBOÇ
- L'ESPLUGA CALBA
- L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ
- LLORENÇ DEL PENEDE'S
- MOJA
- NULLES
- SANT MARTÍ SARROCA
- SOLIVELLA
- VALLS
- VILANOVA I LA GELTRÚ
- VILA-RODONA

AGROCEVIPE.CAT

696 458 540

COMERCIAL@CEVIPE.COOP

